

TEKST: Lena Opseth, lo@utdanningsnytt.no

FOTO: Erik M. Sundt, emsundt@online.no

– Regjeringen betaler ikke regningen

– Jeg hadde ventet at den rødgrønne regjeringen fulgte opp sine store ord om et nasjonalt løft for lærerutdanningen med penger. Pengene uteblir. Jeg er provosert! sier studieleder Anne Fængsrud ved Høgskolen i Vestfold.

► – Er det rart jeg er opprørt? sier hun videre og forklarer: – På den ene siden bruker regjeringen penger på Gnistkampanjen for å rekruttere lærere og på å omorganisere allmennlærerutdanningen i rekordfart for å gjøre utdanningen bedre og mer forlokkende. Behovet for flere lærere er akutt: Beregninger fra Statistisk sentralbyrå viser at Norge vil mangle mellom 14.000 og 18.000 lærere i 2020. På den andre siden bevilger ikke regjeringen pengene det koster å implementere den nye grunnskolelærerutdanningen som starter i høst.

– Høgskolene har jobbet på spreng for å tilby den nye lærerutdanningen, der mer og bedre praksis er vektlagt for å styrke praksis som et integrerende element i opplæringen. Når høgskolene takket være forsøksmidler er på vei til å få dette til, følger ikke regjeringen opp sine store ord med penger. Forsøksmidlene faller bort, og uten øremerkede midler vil vi ikke klare å videreføre arbeidet, sier Fængsrud.

I stortingsmeldingen forut for vedtaket om ny lærerutdanning heter det at en bedre praksisopplæring er den kritiske suksessfaktoren for å lykkes med den nye lærerutdanningen.

170 millioner trengs

Utvalget som utarbeidet rammeplanen for den nye lærerutdanningen, ble også bedt av departementet om å utrede de økonomiske kostnadene av ny grunnskolelærerutdanning. Rammeplanutvalget presenterte tallene i januar og beregnet kostnadene til 100 millioner i år, 140 millioner neste år og deretter 170 millioner årlig.

– Lærerutdanningen får ikke det nasjonale løftet Norge trenger i en kritisk situasjon, sier studieleder Anne Fængsrud ved Høgskolen i Vestfold, med bred støtte fra høgskolemiljøene.

Fængsrud sier at utvalget og høgskolemiljøene hadde håpet at regjeringen ville bevilge de 100 millionene i revidert nasjonalbudsjett nå i mai. Da ville høgskolene ha kommet i gang i høst med den gode praksisopplæringen rammeplanen forutsetter.

– Men det kom ikke én krone til lærerutdanningen i revidert budsjett, sier Fængsrud.

Taler med to tunger

Studieleder Fængsrud ved Høgskolen i Vestfold er ikke alene om å være skuffet over de manglende pengene.

– En bedre praksisopplæring krever fleksibilitet og mobilitet. Det koster penger. Det er skuffende at regjeringen ikke legger pengene på bordet, sier dekan Knut Patrick Hanevik ved Høgskolen i Oslo.

– Ved Høgskolen i Hedmark har vi lagt føringer og modeller for å få til en god praksisopplæring. Skjæret i sjøen er at regjeringen nå ikke bevilger penger til å drive dette. Uten ekstra penger får vi ikke en god praksisopplæring, sier studieleder Elin Bakke, Høgskolen i Hedmark.

Per Ramberg, leder for lærerutdanningsprogrammet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), sier det samme: – Midlene til en god praksisopplæring må øremerkes til hver institusjon. Uten et nasjonalt system som sikrer en god praksisopplæring, vil lærerutdanningen stå på stedet hvil.

Ramberg skyter til at den femårige integrerte lærerutdanning ved NTNU med nær 500 søkere til 160 plasser har øremerkede midler til praksis. Det samme har en del andre universitet og høgskoler. De fleste har det imidlertid ikke, og de har også færre midler til disposisjon.

– Tverrpolitisk løft må til

Mens studieleder Fængsrud ved Høgskolen i Vestfold er provosert over regjeringens manglende bevilgninger, nøyer prosjektleder for 5.–10.-lærerutdanningen samme sted, Mattias

Lærer Mattias Øhra og studentene Sindre Gondåsen, Torunn Fossholm og Irene Nystrøm ved Høgskolen i Vestfold er fortvilet over at regjeringen ikke bevilger penger til å videreføre den gode praksisopplæringen skolen har fått til.

Øhra, seg med å være oppgitt.

– Hadde jeg blitt provosert, hadde det ikke nyttet. Skuffelsene gjentar seg hele tiden, sier han. Øhra er oppgitt over at de gode historiene fra skole, lærerutdanning, lærere og studenter sjelden blir fortalt. De drukner hele tiden i det offentlige rom, der fortellinger om dårlige testresultater, dårlige lærere, bråkete elever og dårlig lærerutdanning dominerer.

– Og nå kommer Utdanning for å lage nok en slik reportasje, sukker Øhra, men synes samtidig det er bra at saken får oppmerksomhet: Regjeringen må betale regningen dersom den vil gjøre lærerutdanning bedre.

Øhra etterlyser et tverrpolitisk løft for en bedre skole. Så lenge politikene er mest opptatt av å knives seg imellom, vil roen og det felles fokuset som trengs for å bygge opp en god skole og en god forsknings- og profesjonsretta lærerutdanning, utebli.

– Det som trengs, er politikere som tar et felles ansvar for å gjøre skolen profesjonell og framtidsretta og som bevilger pengene et slikt løft koster, mener han.

– Praksis er viktigst

– Å være ute i praksis er det viktigste av alt i lærerutdanningen! Da først ser jeg hvordan jeg fungerer som lærer og hva jeg kan bli bedre i, sier Sindre Gondåsen, andreårsstudent ved 5.–10.-lærerutdanningen, Høgskolen i Vestfold.

► Irene Nystrøm og Torunn Fossholm fra samme klasse slutter seg til dette.

– Det var først etter første praksisrunde at jeg forsto hva som var mest relevant for meg i utdanningen, sier Nystrøm.

– Jeg føler meg heldig som tar lærerutdanning her. Høgskolen har kommet langt i å utvikle en god praksisopplæring. Det hører jeg når jeg snakker med lærerstudenter andre steder. Jeg tror jeg blir en bedre lærer her, sier Fossholm.

– Det er fortvilet dersom regjeringen ikke bevilger penger slik at den gode praksismodellen Høgskolen har utviklet, kan videreføres, sier Nystrøm.

Alle tre har valgt lærerutdanningen ut fra

samme motivasjon: Et ønske om å bety noe og gjøre noe for andre.

– Er ikke lønn viktig?

– Hadde jeg ment det, hadde jeg strengt tatt valgt noe annet, svarer Fossholm.

– Hvilke holdninger blir en lærerstudent møtt med?

– Jeg sto på stand på Utdanningsmessa nylig for å rekruttere lærerstudenter. Jeg ble møtt med mye hoderysting: Nei, lærer, det ville ungdom ikke bli! sier Nystrøm.

– Mange ungdommer er svært opptatt av å bli kjendis. Det å tenke utover seg selv er ikke så vanlig, selv om det viser seg at de som gjør det, ofte er de lykkeligste, tilføyer Gondåsen.

Mattias Øhra kan ikke dy seg:

– Det største problemet i dag er at mange er så opptatt av selvrealisering at de drukner i sitt eget navlelo. Fortellingene om studentene som går her, som har valgt læreryrket fordi de vil være viktige voksne for barn og unge, når ikke fram. Læreryrket kan kanskje virke kjedelig, men dette er yrket for dem som brenner for andre enn seg selv. Det burde alle si noe om!